Dinsdag, 9 Februari 1943.

Dagblad Amigoe di Curaçao

60ste Jaargang, No. 3822.

TIJDELIJKE NOODUITGAVE WEGENS GEBREK AAN PAPIER

Russen veroveren Kursk.

KURSK GEVALLEN.

De Russische luisterdienst in Londen ving het volgende speciale Russische communiqué op:

7 Februari bezetten de troepen onder bevel van Generaal Majoor Tsjernyakovsky als resultaat van een heftige aanval de stad Kursk. De troepen onder Kolonel Gusev, Luitenant Kolonel Perekalsky en Kolonel Gusjin waren de eerste, die in de stad doorbraken. De bezetting van de stad Kursk werd bijgestaan door een omsingelende beweging uit het Noord-Westen door de troepen onder de Kolonels Golossov en Skrylev. Een grote buit werd veroverd, die wordt geteld. Ten Noord-Oosten van Belgorod bezetten onze troepen na een hardnekkig gevecht de stad Korotsja."

Kursk is een der voornaamste Duitse bases en hoofdstad van een provincie met dezelfde naam. De stad was het uitgangspunt van het Duitse zomeroffensief, dat naar Voronesj en Stalingrad leidde en zich diep in de Caucasus uitbreidde. Zij ligt op 200 kilometer ten Noorden van Charkov en op 450 kilometer ten Zuid-Westen van Moskou. Korotsja, dat ook veroverd werd door de Russen, ligt tussen Kursk en Charkov doch iets meer naar het Oosten (Londen, (AP) 8.2).

SEYFFARDT VERMOORD.

Oud-Luitenant-Generaal Hendrik A. Seyffardt is, in Den Haag, voor zijn woning, door revolverschoten gedood.

De Duitsers hebben bevolen dat niemand in de provincies Noord- en Zuid-Holland zich na 21 uur 's avonds op straat mag bevinden.

* * *

De G.P.D. tekent hierbij aan:

Hendrik A. Seyffardt was 70 jaar oud; pas door Mussert benoemd tot „Secretaris van Staat" voor het Nederlandse N.S.B. Legioen dat in Rusland (tevergeefs) strijdt en President van de Militaire kamer van het „Vredesgerechtshof" in Den Haag. Reeds vóór Mei 1940 was Seyffardt lid van de N.S.B. Later trad hij uit de beweging, doch na Mei 1940 trad hij weer toe. Hij genoot de twijfelachtige eer de enige Nederlandse Opperofficier te zijn die tot de N.S.B. behoorde. Als leider van het „Nederlandse" verraders-Legioen moest hij het allervuilste weer voor Mussert doen. Nederlands kanonnenvoer leveren aan den vijand.

De dader is (nog) niet gevonden en het is dus niet bekend of hij een familielid is van iemand die door Seyffardt de dood is ingestuurd, een daad van persoonlijke wraakneming dus, of een Nederlands patriot, die — zoals Radio-Oranje het gisteravond uitdrukte „zijn patriotisme op verkeerde wijze toepaste".

In ieder geval is op deze wijze een einde gemaakt aan een leven dat in zijn laatste jaren aan hoogverraad was gewijd.

CIANO — VATICAAN.

Mussolini-benoemde Graaf Ciano tot Ambassadeur in het Vaticaan, hetgeen door sommige neutrale nieuwsbladen en waarnemers werd uitgelegd als een mogelijke voorbereiding tot het vestigen van kanalen waardoor vredesonderhandelingen kunnen worden gevoerd. De pers van neutrale Europese landen toonde veel meer belangstelling voor Ciano's benoeming tot Ambassadeur bij het Vaticaan dan bij de omwenteling van Mussolini's cabinet waarbij Ciano de post van Minister van Buitenlandse Zaken verloor. Men wees erop, dat hij in het Vaticaan een kans zou hebben om contact te onderhouden met de Gezanten der Verenigde Naties. De „Tribune de Lausanne" verklaarde, dat de benoeming van Ciano „een geheel andere betekenis zou kunnen geven aan de ministeriële veranderingen dan aanvankelijk werd gemeend".

Enkele neutrale waarnemers wezen erop, dat de Paus voor de vrede heeft gesproken en gewerkt sedert Zijn verheffing tot het Pausschap in Maart 1939. Men herinnerde eraan, dat het Vaticaanse nieuwsblad „Osservatore Romano" bijna dagelijks twee kolommen op de voorpagina wijdt aan vredesproblemen. De waarnemers, die den Duce beschouwen als een politieken realist, niettegenstaande vele vroegere misrekeningen, waren geneigd de benoeming van Ciano te beschouwen als een aanwijzing van mogelijke veranderingen in de politiek van de Italiaanse Regering, die niet meer overtuigd is van de onoverwinnelijkheid der Duitse militaire machine.

De algemene trekken van het beeld in Italië, gelijk vele onzijdige waarnemers het zagen, was aldus: Naar buiten zal het nieuwe cabinet onder den Duce pogingen in het werk stellen om de hulpbronnen van het land aan de voortzetting van de oorlog aan te passen — omdat het dat moet doen. Doch onder de oppervlakte van deze schijn begint de Regering blijkbaar te denken in termen van een mogelijke vrede, waarvan zij niet langer overtuigd is, dat de as die zal dicteren (Bern, (AP) 8.2).

AS VERLAAT TRIPOLITANIË.

De laatste as-soldaten verlieten Tripolitanië kort voordat een pantsercolonne, die langs de kustweg kwam aanrollen, een oude Franse grenspost bereikte. Alzo werd het laatste stukte 'Imperium' van Mussolini ontwrongen door die 'decadente' mensen, op wie hij zo dikwijls gescholden heeft van zijn balkon in Rome. De laatste verdedigers waren geen soldaten van den Duce, doch een Duitse achterhoede, die zich op methodische wijze terugtrok met achterlating van mijnen en andere hindernissen tot de laatste duim gronds van Libye. Verder het land in opereren patrouilles, die de grens reeds dagen geleden overstaken. Er zijn tekenen, dat de Duitse achterhoede nog een vertragende operatie zal trachten uit te voeren te Ben Gardane, de eerste stad in Tunis. Het vlakke groene landschap ten Westen van Tripoli met zijn vele windmolens, waardoor men ging, geleek meer op Holland dan op Afrika. De haven van Zuara met de vele masten van zeilschepen, die schommelden tegen de kaden geleek net een Nederlands vissersdorpje,

Het landschap is vredig en vele Italiaanse kolonisten bevinden zich nog in hun nette witte villa's. De vrouwen waren eerst wat schuw en bleven voorzichtig binnenshuis, doch kwamen langzamerhand meer naar buiten. Hoewel zij niet enthousiast zijn over de invasie van hun land, schenen zij zich er bij neer te leggen en blij te zijn, dat het slagveld zich verder naar het Westen begeven had (Met het achtste Britse leger aan de Tunische grens, (AP) 8.2).

NIEUWS VAN OVERAL.

— New York: De Britse radio deelde mede, dat de echtgenote van Generaal Giraud „kort geleden in Frankrijk door de Duitsers werd gearresteerd". De radio noemde de bron van dit bericht niet.

— **Londen:** Officieel wordt gemeld, dat het resultaat van Lavals bezoek aan Hitlers Hoofdkwartier zes weken geleden is, dat Frankrijk thans 500 millioen mark per maand aan Duitsland betaalt als bezettingsgeld in plaats van de 300 millioen, gelijk tot nu toe het geval was. Naar vermeld wordt zou de regeling niet het resultaat zijn van enige bespreking. Laval ontving slechts de eisen en kreeg geen kans er iets tegen in te brengen.

— **Moskou:** De instorting van Hitlers Caucasus-leger is bijna voltooid. De Duitsers schijnen zich nog in Krasnodar te bevinden, maar dit is mogelijk tegen hun wil. De spoorlijn tussen Krasnodar en Novorossisk is nog vrij. De Russen zijn op veelbetekenende wijze erg zwijgzaam geweest ten opzichte van Novorossisk. Reeds dagenlang hebben zij niets medegedeeld over wat er gaande is tussen de haven van Tuapse en Novorossisk, dat vroeger een grote basis was van de Russische Zwarte Zeevloot. Het is mogelijk, dat grote gebeurtenissen er plaats hebben.

— **Washington:** De Braziliaanse Ambassadeur Martins bracht een bezoek aan het State Department en bracht officieel ter kennis van den Noordamerikaansen Onder-Staatssecretaris Sumner Welles, dat Brazilië zich bij de Verenigde Naties schaart en instemt met de beginselen van de Atlantische Brief. De Ambassadeur zeide tot verslaggevers, dat hij heden laat in de namiddag officieel mededeling zou doen aan Staatssecretaris Cordell Hull.

— **Tsjungking:** Het Chinese Centrale nieuwsagentschap maakte bekend, dat 60 Japanse vliegtuigen Kweilin de hoofdstad van de provincie Kwangsi, in drie golven aanvielen, waarbij zij brisant- en brandbommen wierpen en de buitenwijken beschoten. Niettegenstaande de omvang van de aanval zouden geen ongevallen te betreuren zijn. Dit is waarschijnlijk uit te leggen doordat Kweilin een systeem van uitgravingen heeft, dat bestaat uit natuurlijke grotten in de heuvels.

— **New York (spoed): De Duitse radio zond een bericht van Tokio uit, volgens welk „officieel werd bekend gemaakt, dat Buna op Nieuw Guinea en het eiland Guadalcanal door de Japanners zijn ontruimd".**

— **Washington:** De stemming voor een grotere steunverleningshulp aan China groeide in het Congres nadat het Comité voor Buitenlandse Zaken Stimson en Land had horen aandringen op het verlengen van de wederzijdse overeenkomsten met nog een jaar. Het hartstochtelijke verzoek van Afgevaardigde Curley van Massachusetts om de verschepingen van wapenen naar de Chinese strijdkrachten op te voeren, veroorzaakte een krachtig applaus in het Huis waardoor de houding werd weerspiegeld, die door verschillende leden in het Comité voor Buitenlandse Zaken is aangenomen. **Curley maakte bekend, dat hij een resolutie indiende, om 10% van alle steunverleningsgelden te bestemmen voor China. Hetgeen — naar hij zeide — China in staat zou stellen Japan binnen 6 maanden te verslaan.**

— **Londen:** De radio van Parijs zeide, dat de Noordamerikaanse Generaal Eisenhower troepen concentreert te Gafsa in Tunis. De radio achtte het waarschijnlijk, dat hij een nieuwe aanval voorbereidt in de richting van de Tunische kust.

— **Bern:** Het Zwitserse Telegraafagentschap zeide in een bericht uit Rome, dat de nieuwe leden van het cabinet op Maandag omstreeks het middaguur werden geïnstalleerd in hun nieuwe Ministeries.

— **New York:** De Britse radio deed de onbevestigde verklaring, dat de Russen „thans vechten in de buitenwijken van Rostov". Gelijke berichten kwamen reeds twee dagen geleden uit Stockholm.

— **Ankara:** Waarschijnlijk als aanvulling op Churchills bezoek aan de Turkse leiders de vorige week, vertrok de Britse Ambassadeur Sir Hughe Knatchbull Hugessen naar Caïro om er te confereren met Richard Casey, den Britsen Minister van Staat in het Midden-Oosten. Men verwacht, dat de Ambassadeur later naar Moskou zal gaan.

— **Washington:** Een zegsman van de Noordamerikaanse Marine zeide, dat de Noordamerikaanse en Japanse lucht- en zeestrijdkrachten de operaties voortzetten in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan in de algemene omgeving van de Salomonseilanden.

De zegsman zeide: „De situatie blijft onveranderd in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan". De Marine zeide niets omtrent de voortgang van de operaties op Guadalcanal waar de Noordamerikaanse strijdkrachten het Japanse leger hadden ingesloten als voorbereiding tot een algehele opruiming.

— **Londen:** In antwoord op een vraag zeide Churchill heden tot het Lagerhuis, dat hij spoedig een verklaring over de oorlogssituatie zal afleggen, met inbegrip van de quaestie betreffende het vormen van een Oorlogsraad der Verenigde Landen.

Churchills verschijning in het Lagerhuis deed het Lagerhuis ophouden met hetgeen waarmede men bezig was. Een der Ministers antwoordde op een interpellatie toen de Premier verscheen en liep naar zijn zetel aan de Bestuurstafel. Het duurde lang voordat de Mi-De Leden namen Churchill waar en ogenblikkelijk barstte een applaus los van alle kanten. Dit duurde voort tot de Premier gezeten was. Hij gimlachte gul. In antwoord op andere vragen zeide Churchill, dat hij ook de scheepvaart- en voedselsituatie zou bespreken in zijn overzicht.

— **Londen:** Voor de eerste maal in 1943 donderden de zware kanonnen een half uur lang met een duel over het Kanaal, waarbij de Britten twee schoten vuurden tegen elke van de Duitsers. Ditmaal openden de Britten het bombardement om ongeveer 4.45 uur. Enkele minuten lang bestookten zij de Franse kust voordat een antwoord van de overzijde kwam. De Duitsers beschoten de omgeving van Dover. Het Britse bombardement was waarschijnlijk gericht op schepen van de as, die poogden door het Kanaal te glippen vlak langs de Franse kust.

— **Londen:** De radio van Vichy zeide, dat volgens verklaring van Duitse kringen, bewegingen op grote schaal van Britse gemotoriseerde strijdkrachten worden waargenomen in het Tunische grensgebied. De omroeper zeide: „Er broeit iets groots".

Het nummer van de Amigoe van gisteren was verkeerd. Het nummer van gisteren moest geweest zijn nr. 3821, dat van heden 3822.

CURACAO

„CENTRO SOCIAL CATOLICO" VIERT 2-JARIG BESTAAN.

Zondagmiddag herdacht de „Centro Social Católico" te Pietermaai zijn 2-jarig bestaan. Van deze gelegenheid heeft men tevens gebruik gemaakt om van den juridischen adviseur der vereniging, Mr. Dr. Moises F. da Costa Gomez, afscheid te nemen. Deze middag werd geopend door den Heer Eduardo Jansen, oud-voorzitter der club, die het doel van deze middag uiteenzette. Een heildronk werd hierna uitgebracht

Pater Philippus Offermans O.P., die toen het woord voerde, ging in het kort de twee achter de rug liggende jaren na en het werk, dat door het bestuur gedurende die periode is tot stand gebracht. Veel is er door dat bestuur gepraesteerd en dat kwam hoofdzakelijk, omdat er onder de leden eenheid heerste en dezen ook bezield waren van de goede wil om iets te bereiken. Het bestaan ener vereniging, aldus de gewijde spreker, is een voortdurende strijd; men heeft te strijden om zijn streven te bereiken, men moet zijn rechten, evenals die van anderen, verdedigen, wil men iets groots praesteren. De spreker brengt dank aan alle leden voor hun onbaatzuchtige medewerking met het bestuur voor het vele, dat in deze twee jaren tijds bereikt is.

Een woord van welkom heeft de Pater nog over voor het nieuw gekozen bestuur. De „Centro" heeft vele idealen, die nog niet verwezenlijkt zijn, en hij is ervan overtuigd, dat ook dit bestuur alle krachten zal inspannen om deze idealen werkelijkheid te doen worden.

Een woord ten afscheid aan Dr. da Costa Gomez, wil de Pater nog spreken. Hierbij wijst de spreker op de belangrijke en hoogst verantwoordelijke taak, die deze moet uitvoeren. Hij beklemtoont het belangrijke feit, dat de Nederlandse Regering een landskind heeft gekozen om deel te nemen als een adviserende stem in het bestuur des Rijks. In aanmerking nemende de praestaties van den doctor is het niet meer dan natuurlijk, dat men de grootste verwachtingen mag koesteren omtrent deze benoeming. Ik ben zelf een 'macamba', aldus de spreker, doch gij weet, dat ik alles gedaan heb, om de naam van Curaçaoënaar waardig te worden. Na Gods zegen over het werk van de „Centro" te hebben afgesmeekt en nogmaals het nieuwe bestuur te hebben verwelkomd, en den overigen leden, als ook der plaatselijke pers voor de aanwezigheid te hebben bedankt, eindigde de Pater zijn redevoering, die meermalen door een geestdriftig handgeklap der aanwezigen werd onderbroken.

Een tweetal composities werd hierna gezongen door den Heer **Moizes Marquez**, waarvan elk een warm applaus uitlokte.

Na de rede van den nieuw verkozen voorzitter van de „Centro Social Católico", de Heer **Rafael Hansen**, waarin op wel zeer duidelijke wijze de vastbeslotenheid van het nieuwe bestuur tot uiting kwam om al het mogelijke in het werk te stellen, dat het doel en het wezen der club, namelijk het vormen van een centrum van Curaçao's sociaal leven, verwezenlijkt en als zodanig ook erkend worden, nam het woord **Mr. Dr. Moises F. da Costa Gomez**, voor het uitspreken van een redevoering, waarin al het streven van dezen staatsman besloten lag. De rustig uitgesproken rede van den Meester-Doctor werd door de aanwezigen met stille en ggspannen aandacht gevolgd en de uitspraken des sprekers werden herhaaldelijk met een uitbundig handgeklap onderstreept.

Dr. da Costa Gomez begon zijn betoog met alle lofuitingen op zijn persoon over te laden op het Curaçaose volk, van hetwelk — gelijk hij zeide — hij slechts de spreekbuis en woordvoerder is geweest. „Partir, c'est mourir un peu", zeggen de Fransen, aldus de spreker. Grote lof zwaaide de Meester-Doctor toe aan de „Centro Social Católico" en noemde het werk, in twee jaren tijds door deze vereniging tot stand gebracht, gelijk aan een arbeid van 10 jaren. De Centro heeft veel gepraesteerd, was het oordeel des sprekers, en de tekenen zijn er al, dat hij uitgroeit tot een centrum van sociaal leven op Curaçao. Onder een zwijgend protest van bestuur en leden, beweert Dr. da Costa Gomez niet veel voor deze vereniging te hebben gedaan — maar, hij had nog meer op zijn programma staan — nog veel meer punten, die door en samen met de Centro verwezenlijkt moesten worden.

De spreker is er zich van bewust, dat hij in vele opzichten een braak liggend terrein achter zich laat; idealen, die nog niet verwezenlijkt zijn kunnen worden, doch hij hoopt ook, dat zijn aanwezigheid in Londen veel voor dit staatsdeel zal kunnen betekenen.

Het Curaçaose volk is een klein volk, dat getoond heeft zich te kunnen aanpassen aan alle aspecten des levens. Wij moeten het zover weten te voeren, dat wij autonoom zijn — zowel op politiek, sociaal als economisch en ander gebied, maar natuurlijk onder de Nederlandse vlag. Het Curaçaose volk is ook volhardend en dat heeft het bij meer dan één gelegenheid getoond. Daarom heeft hij besloten naar Londen te gaan teneinde dit ideaal te helpen verwezenlijken. Want indien er een loyaal en trouw volk bestaat, dat zo verknocht is aan zijn Koningin, dan is het zeker het Curaçaose volk. En hij is er ook van overtuigd, dat de Koningin dit volk liefheeft, hetgeen nog tot uiting kwam door de benoeming van een landskind om zitting te nemen in de Raad van Advies en in de later te vestigen Rijksconferentie. Deze eilanden hebben getoond der vrijheid waardig te zijn en er goed gebruik van te maken. Men is er bezield van een ideaal, en waarom zou men zijn recht dan niet erlangen? Nogmaals verklaarde de spreker grote verwachtingen te koesteren van de bijeenkomsten te Londen en zo hij deze verwachtingen bedrogen ziet, zo een en ander slechts humbug zij, dan zal hij terugkeren en zijn strijd hier hervatten.. Want, zo vervolgde de spreker, het is een strijd. Indien gij idealen hebt, dan zult gij ook moeten strijden om deze idealen verwezenlijkt te zien, indien gij niet wilt, dat zij zullen opgaan in de dichte rook van alle illusie. Doch wanneer het ook zover is, dat deze idealen verwezenlijkt zijn, dan moeten er ook mensen zijn, die door kunnen gaan met de voltooiing en vervolmaking van het werk. Uit deze en andere verenigingen moeten deze mannen kunnen opstaan. Wij hebben gegeven, verklaarde de spreker, en hebben dus ook te recht te nemen.

Na Mr. Dr. Moises F. da Costa Gomez voerden nog het woord de Heren Hector Wallé, Frank Pietersz, Otilio de Lanoy, Eduardo Jansen en de nieuwe voorzitter Hansen. Met een „leven Curaçao en Koningin" werd tot het sluiten van het officiële gedeelte van deze middag besloten. Tot laat in de avond bleven nog velen in de club, waar de koele dranken en heerlijke taarten zorg droegen, dat de feeststemming niet verloren ging.

KERKHOVEN EN HET PLEIN ZONDER NAAM.

Enkelen vroegen ons te willen wijzen op de plaatselijke kerkhoven, die overwoekerd worden door gewas en onkruid. Inderdaad blijkt dit op verschillende kerkhoven het geval te zijn en wij voldoen dus aan de wens van hen, die ons vroegen hiervan eens melding te maken.

Er is een plein in de hoofdstad, dat één boom als sieraad heeft. het plein voor de katholieke kerk van Pietermaai, het plein, dat, naar ons officieel werd medegedeeld, 'straat' heet, nl. Abraham de Veerstraat. Middenop staat de Beatrix-boom, kaal, arm, temidden van een vlakte, die aan een woestijn doet denken. Misschien zou het een aanbeveling verdienen, dat plein eens onderhanden te nemen en te doen volplanten.

BEKENDMAKING

Het Hoofd van het Bureau voor Sociale en Economische Zaken maakt belanghebbenden er op attent dat uitvoer van auto's, nieuwe zoowel als gebruikte, met of zonder banden, voorshands niet meer zal worden toegestaan.

Het Hoofd voornoemd,
VAN BOVEN

396

ATHLETIEK.

Men schrijft ons:

De Zondag jl. gehouden veldloop, georganiseerd door de Katholieke Sport Centrale, is voor wat de junioren betreft een groot succes geworden, 22 junioren verschenen aan de start.

De nieuw gevormde klasse, nieuwelingen, was ook goed vertegenwoordigd met 19 deelnemers, terwijl van de A-klasse 9 deelnemers aan de start verschenen.

De A-klasse kon beter vertegenwoordigd zijn. Het vervoerprobleem zal hier ook wel van invloed zijn geweest.

Deelnemende verenigingen waren: San Hosé, C.S.R., Avanti, Repulse, D.B.O., Klein maar Dapper en C.A.V.

Een geheel nieuw parcours was uitgezet, voor de A-klasse ± 2500 meter, voor de junioren en nieuwelingen ± 1200 meter. Om 10 uur begonnen de nieuwelingen; 6 minuten later de junioren, terwijl de A-klasse 1 minuut na de junioren vertrok.

Een veldloop is slecht te volgen, met de gegevens van de contrôle-posten viel toch op te maken, dat er om de eerste plaatsen wel strijd geleverd is. Het laatste stuk, de oprijlaan naar Brakkeput met zijn tamelijk grote helling, gaf ook nog strijd te zien.

Verwonderlijk was wel, dat de nieuwelingen over het algemeen frisser binnenkwamen dan de junioren.

De uitslag van deze veldloop was als volgt: Niewelingen „Klein maar dapper: 1. S. Lucas in 9 minuten 42 seconden; 2. V. Christina; 3. E. Alberto.

Junioren: 1. R. Migares 8 minuten 10 seconden D.B.O.; 2. R. Rosina Repulse; 3. D. Kraanberg D.B.O.

A-klasse: 1. D. Bonifacio 12 minuten 32 seconden Avanti; 2. A. Adriana C.S.R.; 3. R. Rosina Avanti.

Nadat de wedstrijd-jury de gegevens had uitgewerkt en de deelnemers zich hadden opgefrist, nam Pater Willibrordus M. Brada O.P. het woord. In een korte en zeer geestdriftige toespraak wenste hij den winnaars geluk, wees de deelnemers erop, dat er wel enkele prijzen ter aanmoediging beschikbaar gesteld waren, maar dat het toch niet om de prijzen moet gaan.

Sport en hier in dit geval de athletiek, moet beoefend ter versterking en ontwikkeling van het lichaam, om aan te kweken een geest van sportiviteit, welke wij ook in het dagelijks leven nodighebben, zelfbeheersing, wat ons maakt tot mensen van karakter.

Nog werd gememoreerd dat de Katholieke Sport Centrale ook op andere takken van sport werkzaam is o.a. voetbal, korfbal, basebal enz. en daar ook steeds betere resultaten worden behaald.

Den Overste van Brakkeput werd dank gebracht voor de ondervonden medewerking en de prijzen door hem beschikbaar gesteld. Dank werd gebracht aan de Paters Rafaël Meussen O. P. en Rosarius Weenink O.P. en den afgevaardigde van het hoofdbestuur, den heer Smit voor het werk in het belang van de Katholieke sport.

Ook de wedstrijdjury werd niet vergeten en moest delen in de dank.

Alvorens de prijzen uit te reiken sprak de voorzitter van de athletiekcommissie nog over de volgende wedstrijden, wees de deelnemers er op dat zij door moesten gaan met oefenen en sprak de wens uit dat bij de volgende wedstrijden op 7 Maart as. een nog groter aantal deelnemers op het Rifterrein aanwezig zouden zijn.

Deze wedstrijden zullen bestaan uit een vijfkamp voor de A-klasse met de volgende nummers: 100 m. hardlopen; 800 m. hardlopen; hoogspringen; kogelstoten; speerwerpen.

Voor de junioren een vijfkamp bestaande uit: 100m. hardlopen; hoogspringen; verspringen; kogelstoten; discuswerpen.

Tevens een vereningsestafette 4 x 100 m. De prijsuitreiking moest snel gebeuren daar de tijd van vertrek verstreken was. Hier werd een record gemaakt in het uitreiken en aannemen van de prijzen.

OVERBRENGING GEBEENTEN.

Hedenmorgen heeft de overbrenging plaats gehad der resten van Hendrik de Wit van de Plantage Valentijn naar het Protestantse Kerkhof aan de Rode Weg.

Hendrik de Wit, die in 1718 lid was van de Raad van Bestuur op Curaçao, werd geboren in Amsterdam op 19 September 1679. Hij overleed op zijn Plantage in het jaar 1739.

— Londen: De grootste Russische omsingelingsbeweging sedert het begin van het winter-offensief scheen zich te ontwikkelen, terwijl een pantsercolonne in Zuidelijke richting zwenkte uit Kramatorsk in de richting van de Zee van Azov.

— Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika: Het communiqué maakte bekend, dat Geallieerde bommenwerpers 2 asschepen troffen in het nieuwe aanval op de Tunische haven Sousse. Voorts werden geparkeerde vliegtuigen in brand gezet bij een aanval op het vliegveld van Gabès. Bij de aanval op Gabès stiet men op een krachtige weerstand van vijandelijke gevechtsvliegtuigen, waarvan 18 werden neergeschoten. 5 Geallieerde vliegtuigen gingen verloren. Ook wordt gemeld, dat een Britse duikboot 4 vijandelijke schepen tot zinken bracht.

Cultuur - II.

CULTUUR - DWALINGEN.

door

PATER MICHAEL MOHLMANN O.P.

Nederlandse cultuur.

Een ieder, die zegt, dat wij aan het Curaçaose volk cultuur moeten brengen, bedoelt: Nederlandse cultuur, ofschoon dat niet hetzelfde is. Cultuur brengen staat in hun vage gedachtengang gelijk met „vernederlandsen", en zij klagen steen en been, dat er hier op cultureel gebied nog zo weinig gepraesteerd is, blijkbaar omdat het volk nog zo weinig „vernederlandst" is, wat intussen pleit voor de innerlijke gezondheid van dit volk. Zij achten culturele arbeid eerst geslaagd, wanneer men in lengte van dagen, ook als de Nederlanders reeds lang van dit eiland verdwenen zullen zijn, hier nog „Nederlandse spheer" zal kunnen vinden.

Vaderlandsliefde is een schone zaak, maar ze mag niet tot dwaalbegrippen leiden. Ze mag ons, die goed willen doen, niet zo zeer de ogen verblinden, dat wij in werkelijkheid schade aanrichten.

Sprekende over het wezen van cultuur, hebben wij het volgende gezegd: Cultuur is de ontwikkeling van de menselijke natuur tot den idealen mens. Maar de ideale mens als zodanig bestaat niet. Er bestaan slechts mensen, bij wie de menselijke natuur een bepaald karakter heeft, waarvan enkele trekken bepaald worden door de volksaard. Ook de ideale mens bestaat niet; er zijn slechts mensen, die dit ideaal min of meer benaderen in vormen, die zowel door de volksaard als door de plaatselijke en historische omstandigheden, waarin zij leven, bepaald worden. Vandaar dat er vele culturen op de wereld zijn, dat ze nationaal verschillen en dat de cultuur van het ene volk nog niet altijd voor het andere geschikt is.

Nederlandse cultuur in dit licht gezien, betekent dus: de tot geestelijke volwassenheid uitgegroeide Nederlandse natuur in vormen, die zowel door de Nederlandse volksaard als door de plaatselijke en historische omgeving van Nederland bepaald werden. M.a. w. de Nederlandse natuur is een noodzakelijk en onmisbaar vóórvereiste voor de Nederlandse cultuur en onze omgeving en ons verleden zijn het latwerk, waarlangs die cultuur omhoogklom.

Zonder deze natuur als uitgangspunt kan er nimmer een organische, een levensechte Nederlandse cultuur geschapen worden en als wij met alle geweld de „Nederlandse" cultuur aan onze vormingsarbeid ten doel stellen, dan doen wij iets onnatuurlijks, dan scheppen wij deze mensen af met een surrogaat; in plaats van te vormen, misvormen wij.

Wij moeten bovendien, ondanks onze leidende functie, de bescheidenheid niet verliezen en steeds voor ogen houden, dat cultuur evenals opvoeding voor een niet gering gedeelte „zelfwerkzaamheid" is van dengene, die gecultiveerd wordt.

Het is de groei van zijn leven, van binnen uit, uit eigen levensbeginsel, dat nu eenmaal anders dan het Nederlandse is. De groei der cultuur mag zich dus wel onder uitwendige leiding, maar niet onder dwang, in een bepaalde richting voltrekken. De natuur van dit volk is niet slechts werkobject, maar ook de eigenlijke werkoorzaak. Met geweld een aan zijn aard vreemde vorm aan een volk in willen drukken, is geen cultuur brengen, maar zepen goudpapier plakken op een taaitaaipop.

Doch hoe is dit alles te rijmen met onze plicht als koloniserende mogendheid? Moeten wij hier dan het Nederlands karakter niet indrukken? Als koloniserende mogendheid hebben wij naast de voordelen van de kolonisatie de plicht dit volk goed te doen, dus: het cultuur te brengen, omdat dit goed is. We zouden ook verplicht zijn het Nederlandse cultuur te brengen, als dit een goed voor hen was. Maar Nederlandse cultuur met een zeer patriottische, doch daarom nog niet zeer paedagogische nadruk op „Nederlandse" is een bloemtooi, die niet op hun wortel past. Willen wij hun waarlijk goed doen, dan moeten wij bij onze cultivering zoveel mogelijk de karakterlijnen volgen, die in hun natuur gegeven zijn. Zo niet, dan is de cultuur, die wij brengen in sterkere of mindere mate onnatuurlijk en dat kunnen wij, die ons geroepen achten wel te doen, toch onmogelijk willen.

En of men nu na zoveel eeuwen nog zal kunnen zien, dat wij hier gecultiveerd hebben, is dat zo geweldig belangrijk? Als wij ooit deze eilanden zouden moeten verlaten en wij leveren hen aan anderen over op een hoger cultureel peil, dan toen wij kwamen, een peil, dat mede door onze arbeid bereikt werd, dan hebben wij dit volk een grote weldaad bewezen, die van historische betekenis blijft, zelfs al zou onze naam hier nimmer meer genoemd worden.

Tot nog toe hebben wij de quaestie echter te abstract, te absoluut besproken, wat dan ook de oorzaak was, dat wij een antwoord moesten geven, zo absoluut, dat het ongetwijfeld bevreemden zal. Maar in de practijk stelt de vraag zich niet zo abstract, zo absoluut. Dat wij hier geen „Nederlandse" cultuur kunnen brengen in de totale betekenis van dat woord en in de zin, waarin dat tegenwoordig gewoonlijk bedoeld wordt, wil niet zeggen, dat onze leiding, d.i. onze Nederlandse leiding en het voorbeeld van onze Nederlandse cultuur in het geheel geen sporen kunnen en mogen achterlaten. Evenals door het stelselmatig oefenen van invloeden en door de soepele leiding van een goede opvoeding een oorspronkelijke aanleg enigermate kan gewijzigd worden en in een bepaalde richting gestuwd, zo is dat ook met de cultivering van een volk het geval. Wij moeten echter begrijpen, dat er grenzen zijn, door de natuur zelf gesteld, en dit moet ons remmen in onze ijver aan dit volk klakkeloos en zonder gevoel voor nuances de Nederlandse cultuur in te hameren.

Voor het overige geloof ik, dat alle geroep om Nederlandse cultuur voortkomt uit een onvoldoende, of zelfs foutief begrip van wat cultuur is. Bij onze vroeger gemaakte onderscheidingen wezen wij reeds op het verschil tussen innerlijke cultuur en cultuuruitingen. Een vergelijking van beide zal aantonen, dat de innerlijke cultuur meer van een algemeen menselijk karakter is, terwijl de nationale eigenaardigheden als volksgebruiken en klederkrachten, bouwstijlen, litteratuur, muziek en schilderkunst, voornamelijk in de cultuur-uitingen voorkomen.

Maar onze cultuur-arbeid moet op de eerste plaats zijn: het kweken van een innerlijke cultuur en niet het opplakken van uiterlijke cultuurvormen, want dat is geen cultuur brengen, dat is lapwerk. Wanneer wij onze taak beginnen bij het begin, dat is bij de innerlijke cultuur, dan dringt de vraag: „Nederlandse" cultuur zich lang niet zo sterk op de voorgrond. Dat zij dit thans wel doet, is een bewijs, dat wij niet op de goede weg zijn. De magere resultaten, waarover men zich beklaagt, bevestigen dit ten overvloede.

Taal.

In verband met het voorgaande moge hier enkele opmerkingen volgen, over de houding, die wij aan te nemen hebben t.o. de taal, die hier gesproken wordt.

Het is ontegenzeggelijk een groot ongerief de leiding van een gemeenschap te hebben, die onze taal niet of gebrekkig beheerst. En juist omdat wij de leiding hebben, terwijl bovendien onze taal als uitingsmiddel volmaakter is en zich beter leent voor hogere cultuur-uitingen, zijn wij geneigd, voor zijn eigen bestwil van het volk te eisen, dat het zijn eigen taal prijsgeve en de onze overneme.

Het taalgebied van het Papiaments is ook zo klein: het is vrijwel onmogelijk boeken in die taal te laten verschijnen, waardoor de mensen zich cultureel kunnen ontwikkelen.

En tenslotte: zou onze taal, voortlevend op deze eilanden, niet het mooiste monument zijn, dat wij tot onze nagedachtenis konden achterlaten?

Tegenover deze overwegingen moeten wij eerlijkheidshalve de volgende stellen:

De taal is het meest eigene, het meest innerlijke bezit van een volk. Het is zijn natuur in klanken, het is de trilling van een snaar, die geheel door de aard van die snaar bepaald wordt. Noem dit geen sentimentaliteit, het is werkelijkheid, die ook ons onze moedertaal doet liefhebben zonder sentimenteel te zijn.

Niet voor niets spreekt men van Moedertaal. Bloedeigen als een moeder is de taal, die haar wortels zo hecht in het menselijk wezen geplant heeft, dat de mens zonder enige reflexie, spontaan als de natuur zelf, in staat is, alles wat er in hem omgaat, tot de levendigste emoties van vreugde en smart, van liefde en haat te verklanken.

De moedertaal is de taal, die gedurende eeuwen medegroeide met een groeiend geslacht, waarvan ook deze mens een loot is. Het is de taal, die hij met de moedermelk heeft ingezogen en die natuur van zijn natuur geworden is.

Laat het al ongeriefelijk zijn, hier geen taaleenheid te bezitten. Laat het taalgebied van het Papiaments klein zijn en onze taal veel volmaakter dan deze en veel rijker aan ontwikkelende litteratuur: Leiders, weet wat ge doet. Bedenkt, hoe kostbaar de goederen zijn, die uw handen kunnen vernielen, welke ongeneeselijke wonden een verkeerde operatie kan veroorzaken. Overweegt, of deze bezwaren kunnen opwegen tegen, of de voornaamste er van niet kunnen worden overwonnen zonder dit ene: dat men een volk zijn eigen taal afneemt.

De Nederlandse taal is volmaakter dan de Papiamentse. Maar „volmaakt" heeft als praedicaat van taal een tweevoudig aspect. Men kan een taal op zich beschouwen en men kan haar nemen als uitingsmiddel van een bepaalden mens. Objectief is het Nederlands volmaakter dan het Papiaments, maar subjectief niet. De moedertaal is immers altijd het meest volmaakte uitdrukkingsmiddel voor hem, die haar voert, ook al zou die taal objectief veel onvolmaakter zijn dan een andere. Ze is vlees van zijn vlees en bloed van zijn bloed en dus voor hem het meest geschikte, ja geboden middel om zich te uiten.

Wie zou niet glimlachen over een Hollandsen boer die hoog-haarlemmerdijks spreekt? Iedereen zou dit onnatuurlijk en verwaand vinden. Schoenmaker, blijf bij je leest, zou men denken. En toch staat een Nederlander van het platte land minder ver van ons af dan deze bevolking. Daarom is ook hier het effect vaak grotesk belachelijk, wanneer men stadhuis-Nederlands, besmet met typische afwijkingen, te horen krijgt uit de mond van iemand, die beslist een gunstiger indruk zou maken, als hij onder invloed van een zekere cultuurdwang zijn leest niet in de steek gelaten hadde.

Hebben wij wel het recht, een volk zijn taal, iets zo bloedeigens, af te nemen om het een andere te geven, die ongetwijfeld volmaakter is, maar even zeker onvolmaakter in zijn mond? Dit is toch niet zo evident en zo wezenlijk verbonden met onze plicht om cultuur te brengen, dat het hiermee maar in één adem en zonder verdere discussie kan worden genoemd.

Wij willen de volken, die onder ons staan, respecteren. Wij beloven hun een hoge graad van onafhankelijkheid. Wij eerbiedigen hun bezittingen, hun aspiraties, hun overtuiging. Dit alles op zeer idealistische wijze. Maar waarom gaan wij dan zo achteloos om met iets, dat een hunner vitaalste en kostbaarste bezittingen is? Vervullen wij op deze wijze wel onze culturele plicht? Want wij moeten bedenken, dat wanneer wij ijveren voor de Nederlandse taal als onderdeel van onze cultuurarbeid, wij een keer te meer aan de verkeerde kant beginnen. Onze politiek moet zijn het volk te cultiveren, en het volk zal dan vanzelf, uit eigen vervolmaakt innerlijk, zijn taal, zijn uitdrukkingsmiddel cultiveren.

Zo is het immers met ons ook gegaan. Toen de Romeinen in ons land kwamen, brachten zij het Latijn mede, dat cultureel ongetwijfeld de meerdere was van de taal, die in deze gewesten gesproken werd. Na de volksverhuizing ontstond er in de lage landen een situatie, welke een frappante overeenkomst vertoont met die, waarin wij ons hier bevinden.

De volkstaal, die, ondanks haar betrekkelijke minderwaardigheid, voldoende was voor een volk op dat beschavingspeil, handhaafde zich. Het volk ontwikkelde zich en gelijk daarmee de taal. Voor de hogere cultuuruitingen, waarvoor die volkstaal als uitdrukkingsmiddel niet toereikend was, bediende men zich van het Latijn, dat door de élite natuurlijk zonder bezwaar bemachtigd kon worden.

Maar het Nederlands bereikte met den Nederlander een steeds hogere trap van cultuuruitingen en gelijke tred daarmee hield de isolatie van het Latijn, dat zich tenslotte nog slechts kon handhaven op het kleine eiland van een of ander philosophieboek.

Wat zou er geschied zijn, wanneer de onvolmaakte volkstaal door het volmaakte Latijn verdrongen was? We zouden nu geen volmaakt Nederlands tegenover het onvolmaakte Papiaments kunnen stellen. Herhaalt de historie zich niet op frappante wijze? En zouden wij uit dankbaarheid, dat ons Nederlands de kans kreeg te worden wat het is, de les niet ter harte nemen, die de geschiedenis in dit opzicht leert, en aan het volk, dat onder onze hoede groeit, datgene laten wedervaren, wat wij een geluk voor ons zelf achten?

Nu zijn wij er ons wel van bewust, dat iedere vergelijking mank gaat en zeker een vergelijking uit de geschiedenis. Wij geven ze dan ook geenszins als argument. Argumenten gingen er aan vooraf. Dit is slechts bedoeld als illustratief. De historische omstandigheden der beide gevallen verschillen hemelsbreed en ook de bezwaren, die wij in het begin tegen het Papiaments hebben aangevoerd, hebben onze taal in vroeger eeuwen waarschijnlijk niet in haar ontwikkeling gestremd.

Maar mogen practische bezwaren, voor velen waarvan bovendien nog een bevredigende oplossing te vinden is, reden zijn, om een volk zijn moedertaal te ontnemen?

Cultiveer het volk, maar laat het zijn taal. De meer ontwikkelden, die tot hogere cultuur-uitingen in staat zijn, zullen ook in staat zijn het Nederlands voor die uitingen te bezigen. Cultiveer het volk, dan zal wellicht eens de dag komen, dat het een eigen, connaturele cultuur schept uit eigen innerlijk in eigen taal. Dit zou het schoonste resultaat van onze arbeid zijn.